

1. Jak byla tzv. první jarní vlna pandemie COVID-19 vnímána zástupci Vaší sekce? Co bylo hlavním problémem / úskalím a zda se ho podařilo alespoň částečně vyřešit?
2. Jaké jsou zkušenosti zástupců Vaší sekce z tzv. druhé podzimní vlny pandemie? Je zde oproti jaru nějaké zlepšení / zhoršení? Pokud ano, co k němu přispělo?
3. Jak vnímáte a jaké máte zkušenosti s komunikací se zřizovateli školských zařízení, která se Vaší sekce týkají, či s komunikací ze strany MŠMT?
4. Máte nějakou přímou, či zprostředkovanou zkušenost s problémy žáků a studentů ze socio-ekonomicky ohroženého prostředí ohledně distanční výuky?
5. Jsou nějaké otázky týkající se BOZP, které by se z Vašeho pohledu v rámci Vaší sekce měly více a lépe řešit? Máte konkrétní návrh?
6. Je legislativní rámec regulující pracovní a profesní podmínky dotýkající se Vaší sekce dostatečný a efektivní? Pokud ne, co a jak konkrétně by se mělo dle Vašeho názoru změnit?
7. Jsou zde nějaká další témata, která mohou působit ve Vaší profesní a pracovní praxi problémem a kterými se zatím nikdo nezabýval?

Odpověď na první tři otázky

Během jarní vlny pandemie se jako největší problém ukázal nedostatek informací. Při uzavření škol nebylo jasné, co se bude dít dál. Na jak dlouho jsou zavřené školy, co by měly školy pro distanční výuku zajistit, jak se postavit k tzv. home office pedagogických i nepedagogických pracovníků? Nebylo zřejmé, jak a kdy se budou školy otevírat, jak se přistupovat k rizikovým skupinám žáků, ale i zaměstnanců. MŠMT informace poskytovalo se zpožděním, někdy pokyny byly zmatečné a protichůdné a především forma zasílaných informací jakožto „doporučení“ dovozovala různé výklady. *Rozdílnost přístupů vedení škol k řešení* otázek distančního vzdělávání způsobila, že prvotní vstřícný postoj rodičovské veřejnosti se nakonec mnohdy obrátil proti školám a učitelům. Manuál řešící návrat žáků 9. ročníků a po té 1. stupně ZŠ nabízel opět několik možných řešení. Ukázalo se, že decentralizované české školství přineslo „decentralizovaná“ řešení lišící se školu od školy. A na vedení škol ležela tíha rozhodnutí, přičemž MŠMT se mediálně uspokojovalo prohlášeními, že ředitelé škol jsou dostatečně znalí, zkušení a odpovědní a poradí si s nastalou situací.

Během prázdninového času se zdálo, že MŠMT připraví na podzimní období materiály, které poskytnou ředitelům škol mnohem více odpovědí a jasnějších cest, jak řešit konkrétní problémy. I z prohlášení některých představitelů uskupení reprezentujících ředitele škol zaznívalo uspokojení s komunikací ze strany MŠMT a stavem připravovaných nových manuálů. Protože však stále nebyly veřejně prezentovány, mnohdy jsme se jen mohli domnívat, co a jak budeme v budoucnu, v případě nových mimořádných opatření, vlastně řešit a jak to bude „správně“. Komunikace s vedením škol byla nadále nedostatečná a jak se ukázalo na konci prázdnin, tak snad i záměrně nedostatečná. Po zveřejnění nových manuálů „jak na Covid-19 ve školách“ zůstalo mnoho otázek nezodpovězených: kdo a jakých přesně stanovených podmínek bude rozhodovat o uzavření škol, kdy a jak budou školy zavírány do karantény, jak si představit smíšenou výuku či jak dostatečně zajistit případnou distanční výuku. Ano, byl novelizován školský zákon a ustanovil distanční výuku pro žáky povinnou, ale zřejmě nikdo nepředpokládal, že pandemie se vrátí tak rychle a s takovou silou.

Následně jsme tak byly svědky dalších rychlých a nejasných rozhodnutí: jeden den střídavá výuka, za dva dny na to uzavření škol, s tím, že pro první stupeň je to jen na dobu určitou a nakonec neotevření škol.

Hodnoceno kladně snad může být příprava metodických podpůrných materiálů pro distanční výuku, zajištění finančních prostředků pro ICT na základních školách.

Problematický přístup k distančnímu vzdělávání

Obecně lze hovořit o tom, že během jarní vlny pravděpodobně bylo mnoho žáků vyčleněno z distanční výuky. Tvrdá data snad mohou poskytnout některá šetření (např. PÚ FF MU, anketa MFF UK), některé neziskové organizace vytvořily rychlá šetření, SMO se dotazoval prostřednictvím svých členů škol. Ale že by se kdokoliv pokusil o reprezentativní šetření, mně není známo.

Problém a jeho řešení zůstává znovu jen na vedení škol. Ze zkušenosti lze vyjmenovat některé způsoby komunikace s rodinami, kde distanční vzdělávání „pokulhávalo“. Telefonáty, návštěvy rodin, spolupráce s neziskovými organizacemi, papírová poštovní, ale i osobní komunikace a předávání materiálů byly v mnoha školách na denním pořádku. Ale skutečně se domnívám, že neexistují objektivně zjištěná čísla o tom, kolik žáků nám ze vzdělávání skutečně vypadlo...

BOZP

Problematika bezpečnosti a ochrany zdraví se z pohledu zaměstnanců zúžila na musím/nemusím být ve škole a zajistilo vedení škol ochranné prostředky? A znovu se při jarní vlně objevilo několik rozdílných výkladů týkajících se právě ochranných prostředků: jiné z MŠMT, jiné od představitelů ČMKOS, následně opačné stanovisko ČMOS PŠ, různá vyjádření z krajských OŠ – opět dochází k různým přístupům na školách. Stejně tak rozporuplně působila i nejednotnost výkladů ohledně home office a výšky platu... budete doma za 100 %; budete muset chodit do školy, ale za 60 %, protože tu nejsou děti; budete si muset vzít neschopenku atd.

Chybělo jednotné stanovisko, které by, přestože jsou školy autonomními právními subjekty, instruovalo vedení škol k jednotnému řešení.

Toto je to nastaveno aktuálním legislativním rámcem. Decentralizace a autonomie škol neumožňuje MŠMT vydávat „nařízení“, ale komunikace směrem ke školám je vedena pouze formou doporučení a metodických pokynů. Někteří ředitelé decentralizaci a samostatnost označují za výhodu, já osobně se však domnívám, že tzv. odvětvové řízení by v tomto případě bylo efektivnější a zabránilo mnohým nedorozuměním a nepochopením, ať už na straně vedení škol, či naopak na straně rodičů.

Další problémy

Zmínil bych dva, které považujeme i do budoucna za zásadní:

- výše platů nepedagogických i pedagogických zaměstnanců, která není motivační a neláká k práci ve školství nové zájemce
- s výše zmíněným se pojí možný budoucí nedostatek zaměstnanců; již nyní se setkáváme s tím, že mnozí starší kolegové (tvořící velkou část pedagogických sborů) z obav o své zdraví uvažují o ukončení zaměstnaneckých poměrů...

Mgr. Petr Pečenka, předseda RV profesní sekce VP a PŘO